

VERSKA ZNAMENJA V ŽUPNIJI NOVA CERKEV

OSNOVNA ŠOLA VOJNIK

AVTORICE:

URŠKA JURGEČ 5. C

PETRA PODPEČAN 6.A

LEA JURGEČ 7.C

PETRA VINDER 7.C

KATARINA STAGOJ 7. C

NATALIJA KRZNAR 7. C

ŠPELA POLENIK 7.C

MENTORICA:

MILENA JURGEČ

Raziskovalno nalogo posvečamo Antonu Martinu Slomšku, ki je služboval kot kaplan v Novi Cerкви in bo letos proglašen za blaženega ter sedanjemu dekanu Alojzu Vicmanu, ki letos praznuje 25-letnico mašništva.

VERSKA ZNAMENJA V ŽUPNIJI NOVA CERKEV

MAJ 1999

ZAHVALA

Avtorice raziskovalne naloge Verska znamenja v župniji Nova Cerkev se najlepše zahvaljujemo vsem sodelujočim župljanom za prijaznost in pomoč pri iskanju podatkov in nasvet. Posebna zahvala za pomoč velja **gospodu dekanu Alojzu Vicmanu in ge. Amaliji Kožuh.**

Zahvaljujemo se tudi učencem, ki so nam pomagali zbirati podatke in sicer: **Davidu Preložniku, Matjažu Mavharju, Mateji Oprčkal, Erni Trnovšek, Tamari Blazinšek in Jasni Falnoga.**

POVZETEK

Raziskovalna naloga Verska znamenja v župniji Nova Cerkev vsebuje podatke o pražupniji Nova Cerkev, o vseh križih, kapelah in hišnih kapelicah v naseljih, ki spadajo v to župnijo ter o župniji sami. Z zemljevidom župnije smo želeli pokazati velikost področja, ki smo ga raziskovali. Verska znamenja so raztresena po različnih področjih. Marsikje je dostop zelo težaven. Znamenja so plod različnih zaobljub, prošenj in zahval.

KAZALO

1. UVOD 6

1.1 Pražupnija Nova Cerkev 7

2. VERSKA ZNAMENJA PO VASEH: 9

2.1 ČRESKOVA 10

Jurčev križ

Ošlakov križ

Ošlakova kapelica v vodnjaku

Škrabetova kapela

2.2 GLOBOČE 14

Gorišekova kapela

2.3 HOMEČ 15

Karierjeva hišna kapelica

Mlakarjev križ

Poličeva hišna kapelica

Poličeva kapela

Šmojakov križ

Žuretova hišna kapelica

2.4 HRENOVA 21

Božnikova kapela

Gobčeva kapela

Hrenovška kapela

Podgorškova kapela

2.5 ILOVCA 25

Žurejeva kapela

2.6 LANDEK 26

Brodejeva kapela

Falentov križ

Jagrova kapela

2.7 LEMBERG 29

Graščinska kapela

Jakopičev križ

Šandrova kapela

2.8 NOVA CERKEV 32

Kapela nasproti pokopališča
Kapela ob pokopališču
Kapela pred cerkvijo
Kapela sv. Janeza Nepomuka
Kapela sv. Lenarta
Klinčeva kapela
Klinčeva kapelaII
Križ na cerkvi
Križ na pokopališču
Vrabčeva kapela

2.9 NOVAKE 42

Bezjakov križ

2.10 POLŽE 43

Fidejev križ
Kapela pri strmškem mlinu
Kuzmanova kapela
Sorževa hišna kapelica

2.11 RAZDELJ 47

Kralova kapela

2.12 SELCE 48

Brodejeva hišna kapelica
Landekerjeva kapela
Selčanova hišna kapelica
Strnadova hišna kapelica
Strnadova kapela

2.13 SOCKA 53

Blažičeva kapela
Felicijanova kapela
Krajnčevo znamenje
Graščinska kapela
Novakova kapela
Tezlakova kapela
Vravorjeva hišna kapelica

2.14 STRAŽA 60

Špegličeva kapela

2.15 TRNOVLJE PRI SOCKI 61

Deljčnjakova kapela
Deljčnjakov križ
Gregorjev križ
Hanikina kapela
Hodnikova kapela
Ofeglov križ
Ramšakov križ
Vegejakova hišna kapelica
Vegejakov križ
Zlačjekov križ

2.16 VELIKA RAVEN 71

Antonov križ
Čerjakova kapela
Močenikova kapela
Štimulakov križ
Urbanov križ

2.17 VINE	76
Andrejeva kapela	
Hišna kapelica v Majpiglu	
Lekužjekova kapela	
Ovčarjev križ	
Vinižarjeva hišna kapelica	

2.18 VIŠNJA VAS	81
Bebrova kapela	
Zlačekova kapela	

2.19 VIZORE	84
Andrejčkova kapela	
Kraljičeva hišna kapelica	
Zidarjev križ	

2.20 ZLATEČE	87
Kočanova kapela	
Videnšekova kapela	

3. ZAKLJUČEK	89
---------------------	-----------

4. LITERATURA	90
----------------------	-----------

5. PRILOGE	91
-------------------	-----------

1. UVOD

Verska znamenja nas spremljajo na vsakem koraku. Verska znamenja so križi(križ-a izhaja iz latinske besede crux, kar pomeni križ za križanje, mučenje(Slovenski etimološki slovar str. 275)) in kapele (kapela je izhodiščno označevala manjšo cerkev(Slovenski etimološki slovar str. 216)). Marsikdaj se vprašamo, zakaj stoji znamenje prav na tem mestu, kdo ga je postavil, čemu je posvečeno. Ker sami ne znamo odgovoriti na vprašanja, smo se odločili, da gremo povprašat ljudi, ki živijo v bližini teh znamenj.

Predvidevali smo, da o preteklosti znamenj mlajši ljudje ne bodo vedeli veliko in da bomo dobili podatke predvsem pri starejših osebah. Želimo ugotoviti, ali je kje tudi kaj zapisano. Nekaj krajev spada v šolski okoliš osnovne šole Vojnik, nekateri pa v okoliš Dobrna, zato vseh krajev učenci raziskovalci ne poznamo. Tudi to, da spoznamo nove okoliške kraje, se nam zdi velik izziv. Župnija Nova Cerkev obsega naslednja naselja: Čreskova, Globoče, Homec, Hrenova, Ilovca, Landek, Lemberg, Nova Cerkev, Novake, Polže, Razdelj, Selce, Socka, Straža, Trnovlje pri Socki, Velika Raven, Vine, Višnja vas, Vizore in Zlateče.

Obravnave problema se bomo lotili tako, da bomo šli od vasi do vasi, fotografirali znamenja in zapisovali podatke v vprašalnik, ki ga prilagamo kot prilogo 1.

1.1 PRAŽUPNIJA NOVA CERKEV

Po obsegu je bila zelo velika. Na vzhodu je segala do Vojniškega hribovja, na jugu pa se je ob Hudinji v obsegu 4 kilometre približala Celju, na severu je segala do slemena Paškega Kozjaka in Stenice, na zahodu pa je preko gornjih pritokov Pirešice segala do razvodja med Dobrnico in Pako.

Ustanovitelj in patron pražupnije je bil oglejski patriarh. Ta si je tudi takoj pridržal cerkveno desetino, katero je šele leta 1334 podelil grofu Frideriku Celjskemu.

Prafara je obsegala: Novo Cerkev, Vojnik, Dobrno, Vitanje, Sv. Martina v Šmartnem v Rožni dolini, Frankolovo in Sv. Jošta na Kozjaku. Leta 1439 in nato dokončno leta 1468 je bila prafara inkorporirana k zbornem kapitlju v Strassburgu. Cerkevno pa je še vedno pripadala pod oglejski patriarhat do leta 1787, nato pod goriško nadškofijo in nazadnje pod lavantinsko nadškofijo.

Župnija prvič omenjena v virih leta 1236, kasneje se označuje kot župnija Sv. Lenarta pri Novi Cerkvi v Puščavi. To ime označuje neko starejšo cerkev. Skoraj z gotovostjo lahko trdimo, da ob nastanku župnije- to je pred postavitvijo župnijske cerkve- naselja okoli še ni bilo. To dokazuje tudi sam naziv naselja, ki je ime prevzelo po cerkvi. Verjetno so bila okoli redka, slabo poseljena področja, kajti zaradi teh naselij so kasneje tudi postavili cerkev. Župnišče je začel graditi leta 1784 Josef von Jakomini. Od 10. do 14. julija 1787 je ukinil ter kasneje porušil sv. Katarino, Janeza in Tomaža, samo sv. Nikolaja pri Dobrni ni porušil. Ukinjena je bila tudi cerkev sv. Katarine v Lembergu, vendar je bila kasneje ponovno zgrajena.

Leta 1455 je papež Nikolaj V. izdal odlok o inkorporaciji župnije v Strassburgu na Koroškem. A še preden je ta odlok začel veljati, je papež umrl. Naslednik Pij II. je leta 1459, torej le 4 leta kasneje, ponovno potrdil omenjeni odlok. A sreča v župniji v Novi Cerkvi ni bila naklonjena, kajti tudi Pij II. je umrl, preden je odlok začel veljati. Polnopraven je odlok postal šele 11. julija 1468, ko ga je potrdil papež Pavel II. Takrat se je fara imenovala Sv. Leonard.

Občina Nova Cerkev je nastala 1850. leta. Področje občine je prvotno v celoti spadalo v krško škofijo.

V 18. stoletju je izumrla zadnja privatna lastniška rodbina, katere potomec je bil kaplan Gilčvert. Ta je vodil svoje imetje kot benificiatno posest župni cerkvi. Kasneje je Jožef Jakomini to posest združil z nadškofijskim imetjem in leta 1774 kupil tudi starodavno (zdaj Samčevo) kovačnico. Leta 1809 jo je prodal in kupca ter potomce obvezal, da morajo brezplačno opravljati kovaška mlinska in hišna opravila.

V drugi polovici 19. stoletja je nadžupnija prodala precej svojih posesti kmetom v okolici. Nastalo je nekaj novih dominikalnih kmetij. (Iz raziskovalne naloge Andreje Kolar in Laure Dokler-Nova Cerkev 1997).

Tudi v današnjem času je Nova Cerkev center verskega življenja. Dekanija Nova Cerkev obsega župnije Ljubečna, Vojnik, Frankolovo, Nova Cerkev, Dobrna, Vitanje, Črešnjice, Šmartno v Rožni dolini in Paški Kozjak. V vseh župnijah je veliko verskih znamenj, ki krasijo našo pokrajino.

Sv. Lenart pri Novi Cerkvi

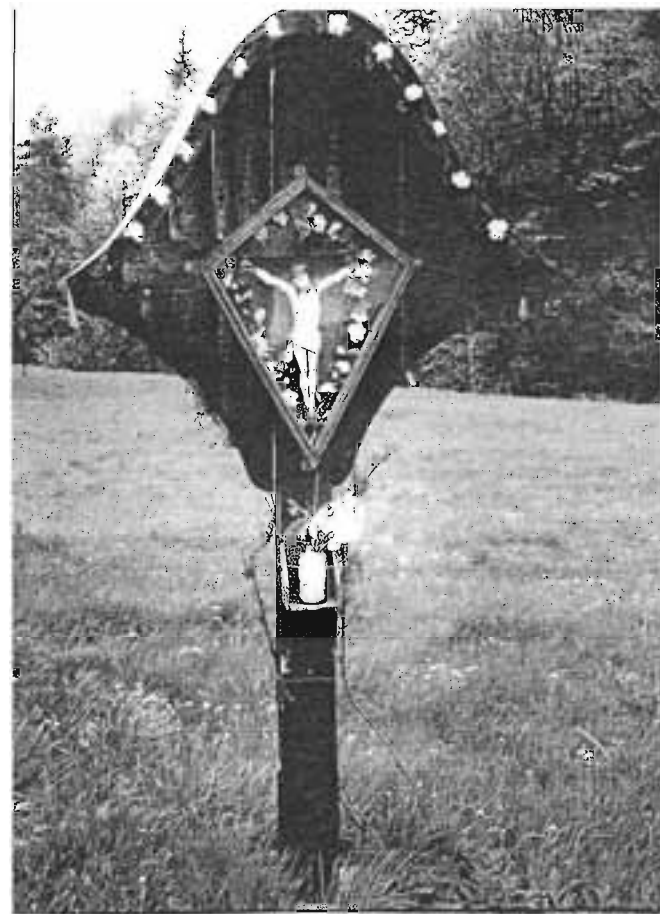
Podružnična cerkev v Lembergu

2. VERSKA ZNAMENJA PO VASEH

2.1 ČRESKOVA

JURČEV KRIŽ

Jeromlov križ iz Čreskove 14 so postavili približno pred dvesto leti. Lastnica Veronika Jeromel, po domače Jurčeva, skrbi vseskozi za urejenost znamenja. Pri križu imajo nedeljske šmarnice.

OŠLAKOVA KAPELICA V VODNJAKU

Ivan Kolenc je leta 1966 popravil porušen vodnjak in v zahvalo postavil vanj kip sv. Janeza Nepomuka. Skupaj s križem so ga blagoslovili na veliko soboto 1966. leta.

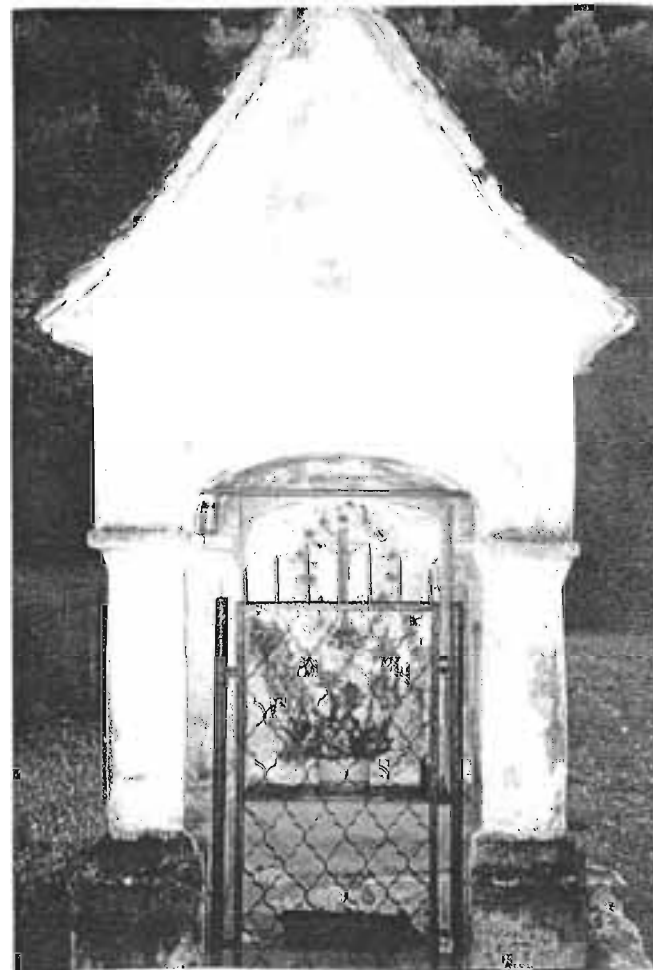
OŠLAKOV KRIŽ

Štefan in Anica Zagrušovcem sta lastnika križa v Čreskovi 6. Legenda pripoveduje, da se je prejšnjemu lastniku v sanjah prikazal križ, ki je govoril: »Venčaj me«. Od takrat naprej križ krasijo oz. »venčajo«. Šmarnice so imeli v letih 1950-1954. Zaradi nove ceste so križ prestavili, ga obnovili in na veliko soboto 1966. leta ga je blagoslovil kanonik Alojz Žolnir.

ŠKRABETOVA KAPELA

Lastnika križa sta brata Karel in Jože Jošt iz Čreskove 12. Sama sta ugotovila iz raznih zapiskov, da naj bi bila postavljena leta 1862, v času, ko so živeli leंबरški gospodje. Križ je nekdo ukradel. Temelje so obnovili leta 1993.

2.2 GLOBOČE

GORIŠEKOVA KAPELA

V Globočah 5 stoji Gorišekova kapela, last Zofije Iršič, po domače »pri Gorišek«.

Leta 1925 so na tem mestu postavili križ, od leta 1935 pa stoji tam kapela, ki so jo blagoslovili 16. 5. 1935.

Križ in kapelo so postavili starši Tilke Pohajač ob smrti Tilkinih sester Marije in Julke Gorišek,

Ker se je križ venomer podiral, so ga dali pod streho, na njegovo mesto pa postavili kapelo. Gradil jo je mojster Kveder, opeko pa so dobili iz opekarnice v Ljubčini. Sprva sta za znamenje skrbeli Tilka in Terezija Gorišek, ko pa sta se odselili od doma, je ostalo znamenje opuščeno. Zanj nihče več ne skrbi

Pred vojno so tam blagoslavliali jedi in opravljali šmarnice, sedaj pa so opustili tudi to.

Na zunanji strani znamenja je napis, ki je posvečen v čast Kristusu Kralju. Križ je lesen, ob njem pa sta freski sv. Janeza in Marije, ki molita pod križem.

2.3 HOMEČ

KARIERJEVA HIŠNA KAPELICA

V Homcu pri Karierjevih imajo zanimivo leseno hišo, v kateri je hišna kapelica s križem. Lastnica Jožica Kuglar lepo skrbi za urejenost znamenja.

MLAKARJEV KRIŽ

V Homcu 2 živijo družine Vinkovič, Skutnik in Jakop. Leta 1997 so se odločili, da v zahvalo za zdravje malega Tomaža Jakopa obnovijo križ in kupijo nov kip Boga, saj je bil prejšnji ukraden leta 1988.

POLIČEVA HIŠNA KAPELICA

V Homcu 7a imata Ana in Martin Polajžer v svoji novi hiši kapelico z Marijinim kipom.

POLIČEVA KAPELA

V Homcu št. 7 se nahaja kapela Brezmadežne Marije, lastnika sta Ana in Martin Polajžer. Znamenje je bilo postavljeno leta 1975. Pobudnika sta bila Ana in Martin Polajžer, ker sta častilca Marije. Material sta dobila doma, kjer imajo kamnoseštvo. Kip Marije, ki je porcelanast, so kupili v Italiji. Načrt je vključen v načrt hiše. Kapelico urejata lastnika. Pri kapelici imajo vsako leto šmarnice.

ŠMOJAKOV KRIŽ

V Homcu 5 pri Jožetu Tratniku imajo križ, ki stoji ob poti iz Homca proti Polžam. Križ je vedno lepo urejen.

ŽURETOVA HIŠNA KAPELA

Na kleti v Homcu 18 je bila hišna kapela s križem, ki so ga ukradli. Ostale so le še freske. Lastnika sta Jakob in Marija Žurej.

2.4 HRENOVA

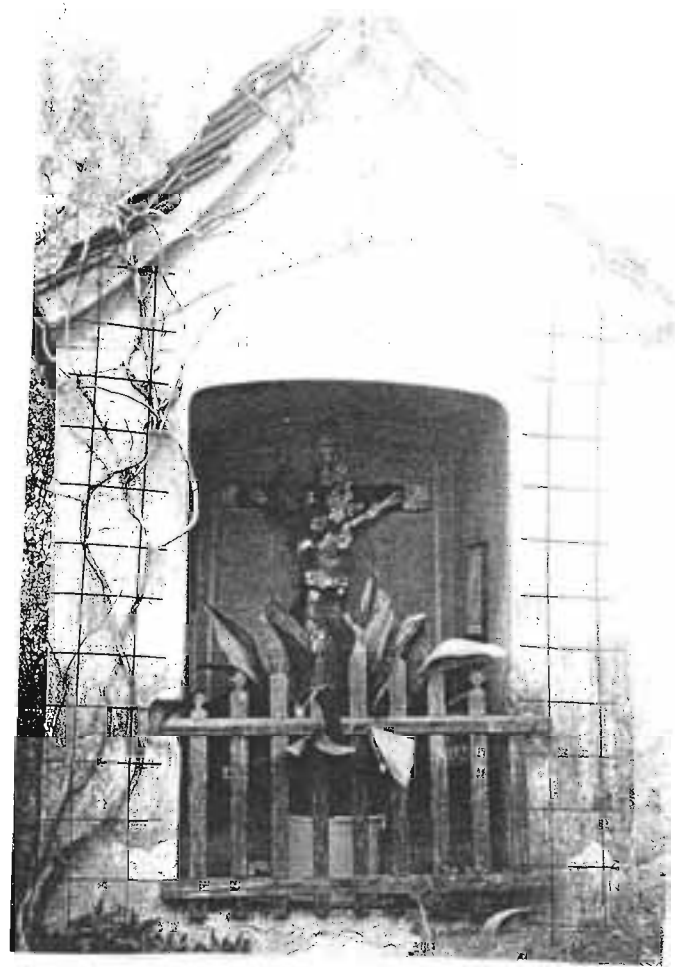
BOŽNIKOVA KAPELA

V Henovi 35 stoji kapela, ki je last Marije Božnik in njene družine. Posvečena je Marijinemu vnebovzetju. Leta 1998 so jo obnovili. Je ena izmed štirih kapel, ob katerih je nekoč potekala procesija ob večjih cerkvenih praznikih. V preteklosti so imeli pri kapeli tudi šmarnice.

GOBČEVA KAPELA

Kapela Jožeta Šmarčana iz Hrenove 5 stoji na tromeji med Vojnikom, Novo Cerkvijo in Šmartnim. Postavljena je bila leta 1795. Sedaj je posvečena lurški Materi božji. Večkrat je bila obnovljena. Do leta 1965 so pri kapeli redno molili. V vseh vojaških mapah je označena kot orientacijski objekt.

HRENOVŠKA KAPELA

Ob cesti na poti proti Lembergu stoji čudovita kapela, katere lastnik je Ivan Petek. Kapela je že zelo stara. Leta 1993 se je družina Vinka Božnika iz Hrenove 2 zaobljubila, da jo obnovijo, če njihova Petra, ki se je na cesti pri kapeli zelo hudo ponesrečila, preživi in ozdravi. Po čudežni ozdravitvi so se takoj lotili obnove. S pomočjo sosedov, prijateljev in sorodnikov je bila kapela kmalu obnovljena in 31. 10. 1993, v času misijona, tudi blagoslovljena. Posvečena je Mariji, kraljici angelov. V kapeli je Marijin kip, ki je bil nekoč v drugi kapeli, ki pa so jo zaradi izgradnje ceste in velike poplave leta 1954 podrli. Kip je bil spravljen v leंबरški cerkvi. Dali so ga obnoviti in postavili v kapelo. Poleg tega sta na vsaki strani še kipa Srca Jezusovega.

PODGORŠKOVA KAPELA

Podgorškova kapela stoji v Hrenovi 12. Njen lastnik je Jože Podgoršek. Posvečena je sv. Martinu in sv. Lenartu. Postavili so jo leंबरški graščaki pred približno 400 leti in je kužno znamenje.

2.5 ILOVCA

ŽUREJEVA KAPELA

Na Dednem vrhu v Ilovici 2 je Žurejeva kapela, ki je bila last Justine Žurej, po domače »Vrhuljekova«. Domnevajo, da so znamenje postavili na pobudo prednikov Justine Žurej. Na tem mestu, kjer stoji kapela, naj bi nekoč stal mogočen gaber, ki je imel veliko luknjo. Ko so prišli na ta hrib Turki, so vse ljudi pobili, ostal je le mož, ki se je skril v gabrovo votlino. Po tem dogodku naj bi se kraj imenoval Dedni vrh, v čast temu pa so postavili kapelo.

Po pripovedovanju Senegačnikov naj bi kapelo pred mnogimi leti uničila in porušila strela, zato so jo obnovili, za krašenje pa je skrbela cela vas. Ob njej so se zbirali k šmarnicam.

. Sedanji lastniki so Pečnikovi. Odločili so se, da bodo kapelo ponovno obnovili. Kapela je posvečena Sv. Križu, v njej je izrezljan in s steklom zavarovan oltarček Marije z detecem, na freskah pa je upodobljen celoten križev pot. Na stropu je freska Svete družine.

Podgorškovi so jo že dvakrat obnovili. Pred leti so ob kapeli molili šmarnice.

2.6 LANDEK

BRODEJEVA KAPELA

V Landeku 21 stoji lepo obnovljena kapela, ki je bila postavljena leta 1873. Ta letnica je tudi v Marijinem kipu. Prvič je bila obnovljena leta 1910, nazadnje pa leta 1994, ko so urejali in asfaltirali cesto. Kip in freske je obnovil Karli Jamnišek iz Dobrne.

FALENTOV KRIŽ

V Landeku 24 živi Ivana Dobelšek, ki se je preselila k hiši, ko je bil križ že postavljen. Prestavili so ga zaradi ceste in ga leta 1995 obnovili.

JAGROVA KAPELA

V Landeku 9 je postavljena kapela, katere nova lastnika sta Ernest in Terezija Ovčar. Leta 1987 je nekdo ukradel Jezusov kip, zato so postavili vanjo Marijino sliko.

2.7 LEMBERG

GRAŠČINSKA KAPELA

Pri leंबरškem gradu stoji kapela, ki je zapuščena in zaraščena z zelenjem.

JAKOPIČEV KRIŽ

Pri Škoflekovich v Lebergu 16 imajo čudovito hišno kapelico, v kateri je križ. Prejšnji križ so ukradli, tako so Škoflekovi, po domače Jakopičevi, postavili lansko leto nov križ. Krasijo in urejujejo ga sami.

ŠANDROVA KAPELA

Franc in Darinka Felicijan iz Lemberga 11a sta lastnika kapele, ki sta jo obnovila leta 1994. Posvečena je Mariji. Kip boga je bil ukraden. Franc Felicijan je napeljal v kapelo električni tok in priključil svetilko na senzor. Tako je kapela ponoči razsvetljena.

2.8 NOVA CERKEV

KAPELA NASPROTI POKOPALIŠČA

Nasproti pokopališča je postavljena kapela, v kateri je postavljen križ.

KAPELA OB POKOPALIŠČU

Ob pokopališkem obzidju je postavljena kapela, v kateri je kip sv. Terezije deteta Jezusa.

KAPELA PRED CERKVIJO

Pred cerkvijo sv. Lenarta stoji kapelica s kipom Brezmadežne Marije. Postavil jo je leta 1975 kanonik Alojz Žolnir, župnik v Novi Cerkvi.

KAPELA SV. JANEZA NEPOMUKA

Ob cesti iz Nove Cerkve proti Lembergu stoji ob mostu čez Hudinjo kapela s čudovitim kamnitim kipom sv. Janeza Nepomuka, zavetnika mostov. Na vrhu sprednje stene je vdolan gotski trilst, ostanek ene izmed propadlih novocerkovških podružnic.

KAPELA SV: LENARTA

Kapela, ki stoji nasproti župnišča, varuje veliko dragocenost in sicer kip sv. Lenarta iz leta 1430-1440. Po obnovitvi so ga prestavili iz cerkve v kapelo. Sv. Lenart je zavetnik župnije Nova Cerkev.

KLINČEVA KAPELA

V Novi Cerkvi št. 53 živi družina Sivka, po domače »Klinc«. V bližini stoji kapela, ki jo je dala postaviti Helena Sivka v spomin na sina, ki je bil tam umorjen. Zdaj vzdržuje kapelo Danica Sivka, ki jo je dala leta 1984 obnoviti. Kapela je posvečena Srcu Marijinemu.

KLINČEVA KAPELA II

Družina Sivka ima pri svoji hiši v Novi Cerkvi 53 še eno kapelo. Neznanci so že poskušali odnesti kip, vendar jim ni uspelo. Kapelo imajo namen obnoviti.

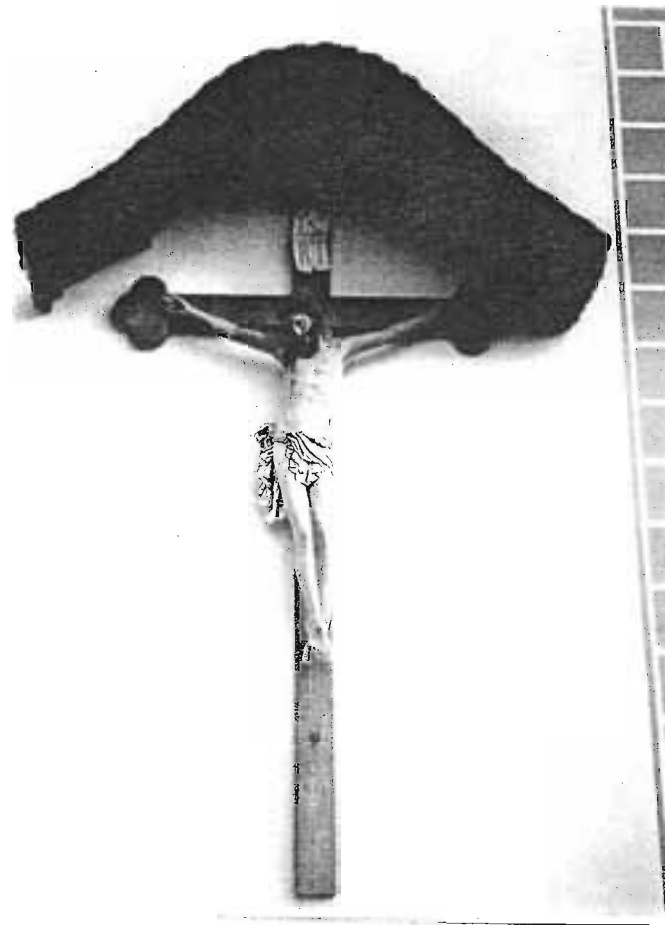
KRIŽ NA POKOPALIŠČU

Tako, kot na vsakem pokopališču, je tudi v Novi Cerkvi postavljen križ, ki so ga obnovili leta 1998. Načrt za križ je naredil inž. Kušar iz Ljubljane.

KRIŽ NA CERKVI

Ob prihodu v cerkev obiskovalca pozdravi križ na severni steni cerkve.

VRABČEVA KAPELA

V Novi Cerkvi 35 stoji kapela, ki je bila zgrajena 1895. leta v znak zahvale. 1915 so bile naslikane prve freske, 1998 pa je bilo vse obnovljeno. Material so dobili iz Vitanja. Lastnica Katarina Matek je zdaj v domu, za kapelo pa skrbi prof. Dr. Katarina Dubrovec.

V kapeli so sv. Neža, sv. Andrej, sv. Florjan, sv. Anton in Božje oko. Včasih so imeli šmarnice. Vrata so še stara in kovana.

2.9 NOVAKE

BEZJAKOV KRIŽ

V Novakah 10 se nahaja Bezjakov križ, ki ga ima v lasti Anton Rojc, po domače »Bezjak«. Postavljen naj bi bil v prejšnjem stoletju, po pripovedovanju Ivana Rojca pa naj bi se leta 1965 odlomil. Ukraden je bil tudi kipec s križa okrog leta 1975. Pričevanj za postavitev križa je več.

Po eni verziji je bil postavljen zato, ker se je tam zgodila nesreča z živino, po drugi verziji pa bi ga naj daroval Anton Martin Slomšek. Včasih so se ob tem križu, ki je posvečen odrešeniku Jezusu Kristusu, odvijale šmarnice, ob večerih pa so ljudje ob njem molili. Skrb zanj je prevzela družina Rojc.

2.10 POLŽE

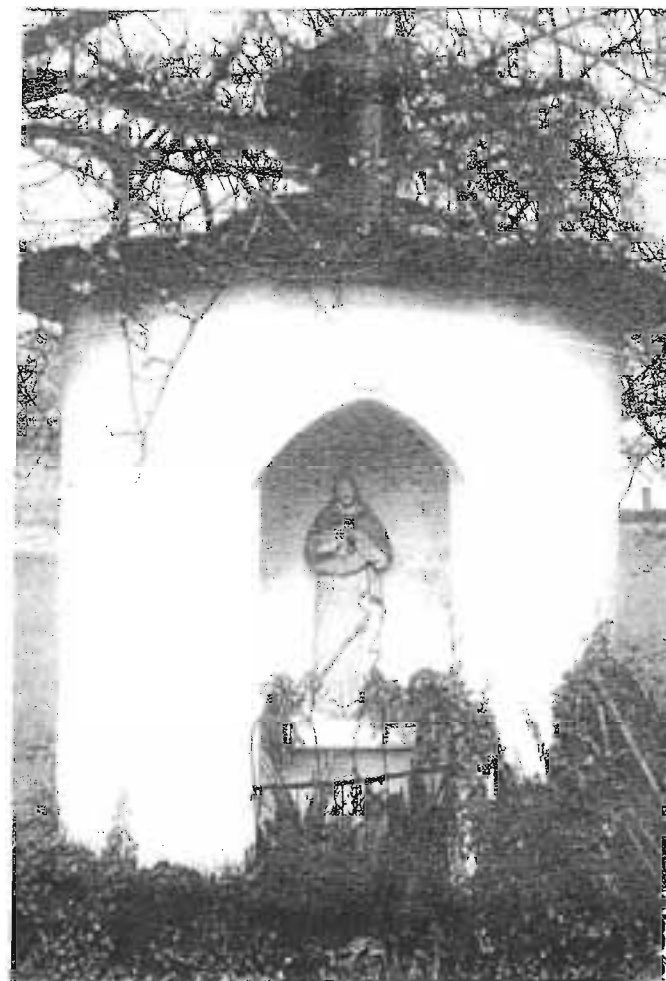
FIDEJEV KRIŽ

Stoji v Polžah v bližini hiše št.14.
Njegova lastnica je Pavla Oprčkal, po domače »pri Fidej«.
Pobudo za gradnjo so dali Pavlini stari starši , ker naj bi se
tam nekdo ubil ob padcu s češnje. Križ vzdržuje Pavla.

KAPELA PRI STRMŠKEM MLINU

V Polžah 21 stoji kapela, ki ji ni enake daleč naokoli, saj ima obliko valja. Razdeljena je na tri dele. V eni lini je Marija, v drugi je Jezus in v tretji sv. Trojica. Postavljena je bila okrog leta 1930. Pobudnik za postavitve je bil Konrad Gobec. Sam je izdelal načrte zanjo, postaviti pa so mu pomagali sorodniki. Leta 1945 je bila kapela obnovljena. Zdaj skrbita zanjo sedanja lastnika Breda in Miha Novačan. V maju so ob nedeljah molili šmarnice.

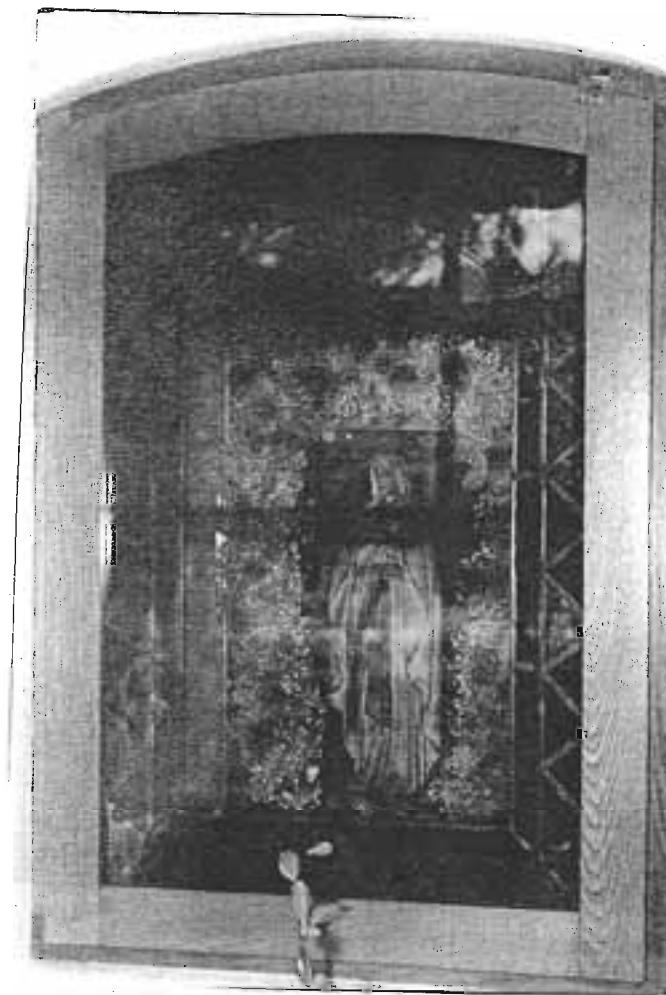
KUZMANOVA KAPELA

V Polžah 4 sta doma Branko in Marija Majcen, lastnika Kuzmanove kapele, ki stoji ob cesti iz Nove Cerkve proti Lembergu. Kapela je bila obnovljena pred petnajstimi leti. Namesto križa, ki je bil ukraden, je sedaj v njej božja podoba.

SORŽEVA HIŠNA KAPELA

V hiši Ota Samca v Polžah 1 je čudovita hišna kapelica s kipom Device Marije. Vratca krasi zelo lep vitraž.

2.11 RAZDELJ

KRALOVA KAPELA

V Razdelju, v bližini hiše št. 5, stoji Kralova kapela, katere lastnica in skrbnica je Cvetka Makovšek. Ta zidana kapela naj bi bila stara več kot 100 let.

2.12 SELCE

BRODEJEVA HIŠNA KAPELICA

Anton in Ana Brodej iz Selc 11 imata v svoji hiši kapelico, v kateri so lepe freske. Stara je toliko kot hiša.. 2

LANDEKERJEVA KAPELA

V Selcih 12 pri Stanislavu Landekarju stoji kapela, ki so jo zgradili Lesjakovi leta 1908. V tistem času je vinograde uničevala trtna uš. Zaobljubili so se, da bodo postavili kapelo, če jim bo uspelo vzgojiti nov vinograd na hribčku, ki se imenuje Vinare.

Leta 1997 so jo obnovili. Za kapelo z veliko ljubeznijo skrbi Tilčka Majcen. Še vedno imajo v maju šmarnice.

SELČANOVA HIŠNA KAPELICA

V Selcah 12 je doma Jerica Selčan, ki ima v svoji hiši zelo lepo kapelico s kipom Marije.

STRNADOVA HIŠNA KAPELICA

Hišno kapelico so Šoštarjevi naredili leta 1963, po tem, ko so v kapeli ukradli Marijino krono. Odločili so se, da Marijin kip z Jezusom prestavijo v hišno kapelico, kjer bo bolj varen.

STRNADOVA KAPELA

V Selcah 21, ki ležijo zelo visoko nad Socko, stoji kapela, katere lastnik je Franc Šošter. Kapelo so zgradili leta 1920 po zaobljubi, če se sinovi vrnejo iz vojske. Ko so kapelo postavili, so kupili v Vitanju v »Hribarci« kip Marije z Jezusom. Zlato krono so leta 1963 ukradli. Namesto Marije so postavili v kapelo križ. Včasih so imeli pri kapeli šmarnice, zdaj pa je v bližini zelo malo ljudi.

2.13 SOCKA

BLAŽIČEVA KAPELA

V Socki 56 stoji kapela, ki so jo blagoslovili 3.8.1946. Lastnica je Matilda Pesjak. Zgradili so jo v zahvalo za srečno očetovo vrnitev iz ruske fronte. Izdelal jo je zidar iz Vitanja. V kapeli stoji kip sv. Florijana. Na stropu je freska sv. Duha. Krasi jo verz:

»Kjer vera, tam ljubezen,
kjer ljubezen, tam vedno Bog,
kjer tam ni nadlog.«

FELICIJANOVA KAPELA

V Socki 53a stoji kapela, ki je bila zgrajena leta 1946. Zgradila sta jo Adolf Felicijan in njegova mati Marija v zahvalo, ker se je Adolf vrnil iz 2. svetovne, kamor je moral kot nemški vojak. Za kapelo zdaj skrbi Kristina Felicijan. V kapeli je božji grob in kip Marije, po stenah pa so božje podobe. Nekoč so bile pri kapeli tudi šmarnice.

GRAŠČINSKA KAPELA

V graščini Socka je ena izmed zelo starih kapel, a o njej nismo dobili posebnih podatkov.

GRAŠČINSKA KAPELA OB CESTI

Graščinska kapela stoji v Socki, v bližini hiše št. 28. Znamenje naj bi postavili graščaki okoli leta 1794. Sedaj je znamenje obnovila družina Šeško, ki skrbi tudi za urejenost okolice. V kapeli stoji velik križ.

KRAJNČEVO ZNAMENJE

Leta 1704 je bilo postavljeno znamenje v Socki 8. Tam naj bi bilo turško pokopališče. Lastnica Jožica Guček se še spominja, da je bil na znamenju križ, ki ga je nekdo ukradel.

NOVAKOVA KAPELA

Pri Jeseničnikovih v Socki 49 stoji kapela, ki je bila zgrajena približno pred sto leti. Kip v kapeli je bil ukraden, zato so kupili novega in leta 1991 kapelo obnovili.

Lepo skrbijo za njen izgled. Vsako leto imajo pri kapeli šmarnične pobožnosti.

TEZLAKOVA KAPELA

Na križpotju poti, ki vodijo v Novo Cerkev, Vitanje, Dobrno in Frankolovo, stoji kapela, ki je stara preko dvesto let. Obnovili so jo leta 1939, leta 1944 je bila poškodovana zaradi miniranja mostu, nazadnje pa so jo obnovili še leta 1980. V kapeli na križu je Jezus. Zanj skrbijo Milica Golob in njeni domači.

VRAVORJEVA HIŠNA KAPELICA

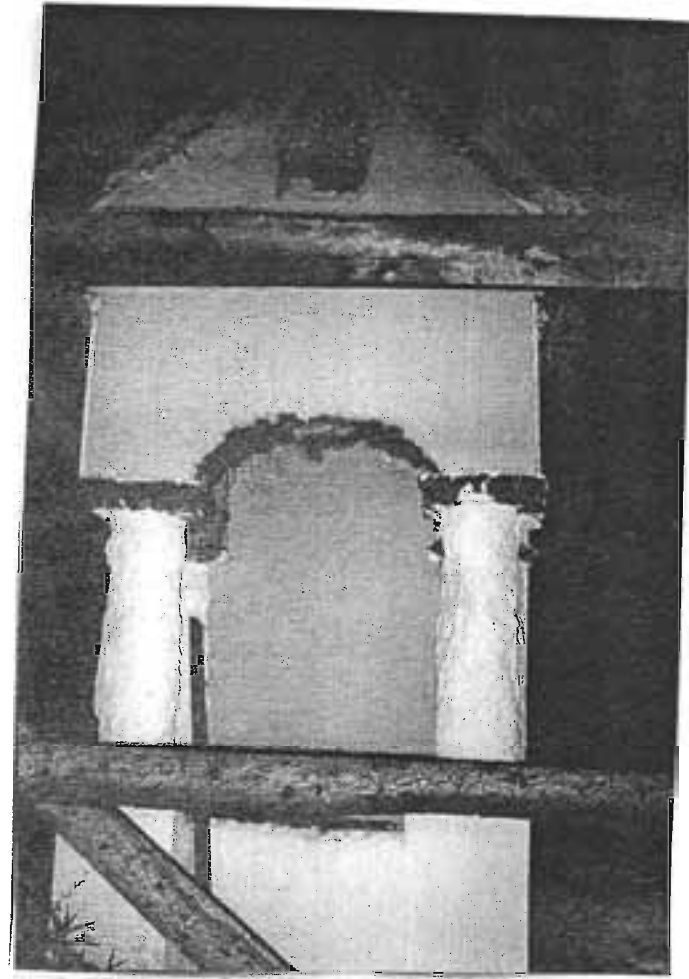
V Socki 25 živijo Božnikovi. Ko so leta 1986 preurejali hišo, so ugotovili, da je bila nekoč v vogalu hiše kapelica. Odločili so se, da jo ponovno uredijo. Lastnika sta Silva in Marko Božnik.

2.14 STRAŽA

ŠPEGLIČEVA KAPELA

V Straži 5 je kapela, ki je last Agate Špeglič. Trenutno jo krajani obnavljajo.

2.15 TRNOVLJE PRI SOCKI

DELJČNJAKOVA KAPELA

Najdemo jo v Trnovljah pri Socki 15.

Je v lasti Marije Deljčnjak, ki pravi, da je bila kapela postavljena okoli leta 1860. Do današnjega časa je kapela doživela nekaj sprememb. Ker je bila cesta sprva speljana mimo današnje zadnje strani kapele, je bil tudi vhod na tisti strani. Ko pa so cesto speljali po drugi strani, so prejšnji vhod zazidali in ga naredili na današnji sprednji strani kapele. V celoti je bila obnovljena leta 1975. Sprva je bil v njej križ. Ta pa je sedaj v kapelici v Lipi, ki že spada v župnijo Frankolovo.

Marija Deljčnjak, ki kapelo vzdržuje in krasi, pripoveduje, da je moževa stara mati pri tej kapeli molila posebne molitve. Pripadala je frančiškovega redu. Ko je umirala, je na vprašanje, če kaj trpi, dejala: »Jezus je trpel na križu, jaz pa ne trpim, ker sem v mehki postelji.« Kapela je posvečena Rožnovski Mariji, zato se ob njej odvijajo šmarnice. Marija Deljčnjak si je izgovorila, da ob njeni smrti namesto denarja za cvetje in sedmino porabijo sredstva za obnovo kapele.

Na kapeli je bil napis: »Popotnik preljudi ozri se na me, v nebesih Boga bom prosila za te.«

DELČNJAKOV KRIŽ

Ta križ stoji v Trnovljah 22. Je v lasti Delčnjakov. Križ so postavili predniki pred približno tristo leti v namen, da bi se končali medsosedski prepiri. Zato je postavljen točno na meji med zemljišči.

GREGORJEV KRIŽ

Gregorjev križ je v lasti Jožeta Vranca. Stoji v Trnovljah 21a.

Križ so pred približno 100 leti postavili Brodejevi. Obnovili so ga pred 25 leti. Ob njem so se zbirali v mesecu maju in molili šmarnice.

HANIKINA KAPELA

Kapela v Trnovljah pri Socki je bila postavljena leta 1948, namenjena je bila srečni vrnitvi sinov Matevža in Stanka Borovnika iz nemške vojske. Njuna sestra Pepca je takrat posadila dve lipi, ki stojita ob kapeli še danes. Kapelo je postavil Petaver iz Galicije, Jane Razdevšek pa jo je poslikal. Posvečena je Mariji sedem žalosti.

Obnovljena je bila leta 1998, za kar so poskrbeli domači in sosedje. Na straneh sta freski Antona Martina Slomška in Marijinega srca. Pri kapeli opravljajo šmarnice.

Na kapeli je napis: »Popotnik preljubi ozri se na me, v nebesih Boga bom prosila za te.«

HODNIKOVA KAPELA

Na Vinarah v Trnovljah pri Socki 28 stoji kapela, ki je sedaj last Marije Kotnik in družine Cvikl. Kapelo so blagoslovili 10.7.1948 v zahvalo za vrnitev sinov iz vojne.

OFEGLOV KRIŽ

1869 je bil postavljen križ v Trnovljah pri Socki 8. Lastnika opekarne oz. »cigonc« sta si postavila hišo, takrat pa je mož Jurek zbolel, odprla se mu je noga. Zaobljubil se je, da bo postavil križ, če bo ozdravel. Leta 1979 je bil obnovljen. Zdajšnja lastnika Dragica in Tonči Sitar sta se odločila, da obnovita križ in kip Jezusa (le-ta je trenutno v restavratorskem centru v Ljubljani).

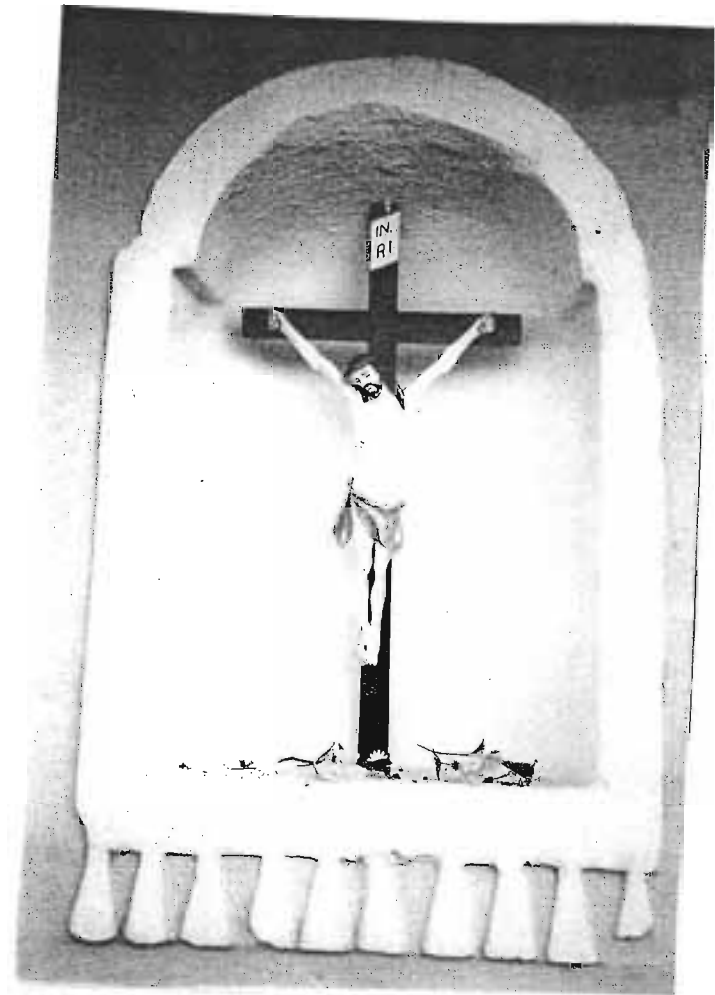
RAMŠAKOV KRIŽ

V Trnovljah v Socki so doma Krnjavškovi. Stari oče Jakob Krnjavšek je pripovedoval otrokom, da je križ postavljen na mestu, kjer se je zgodila nesreča. Branko Krnjavšek je dal obnoviti križ v zahvalo.

VEGEJAKOVA HIŠNA KAPELA

V hiši Zofije Kropec v Trnovljah pri Socki 8 je hišna kapelica, ki je stara toliko kot hiša. ker je postavil nov hlev.

VEGEJAKOV KRIŽ

Vegejakov križ se nahaja v okolici Trnovlj pri Socki 2 in je v lasti Zofije Kropec.

Postavljen je bil leta 1935 na pobudo Marjete in Matije Borovnik.

Material za križ so dobili v domačem gozdu, postavila pa sta ga Jožef Doler in Alojz Šibanc.

Kip Jezusa in Marije, ki je na njem, pa so kupili maja 1992. Ob križu, ki je posvečen Srcu Jezusovemu, so včasih molili šmarnice. Križ vzdržuje družina Kropec in sosedje Blazinškovi.

ZLAČJEKOV KRIŽ

V Trnovljah pri Socki 13 imajo križ, ki ga želijo obnoviti. Že trikrat so ga prestavili, ker se poti spreminjajo in križ ostaja neviden ljudem. Star je približno tristo let, toliko kot je stara lesena hiša. Lastnika sta Ida in Franci Cvikl.

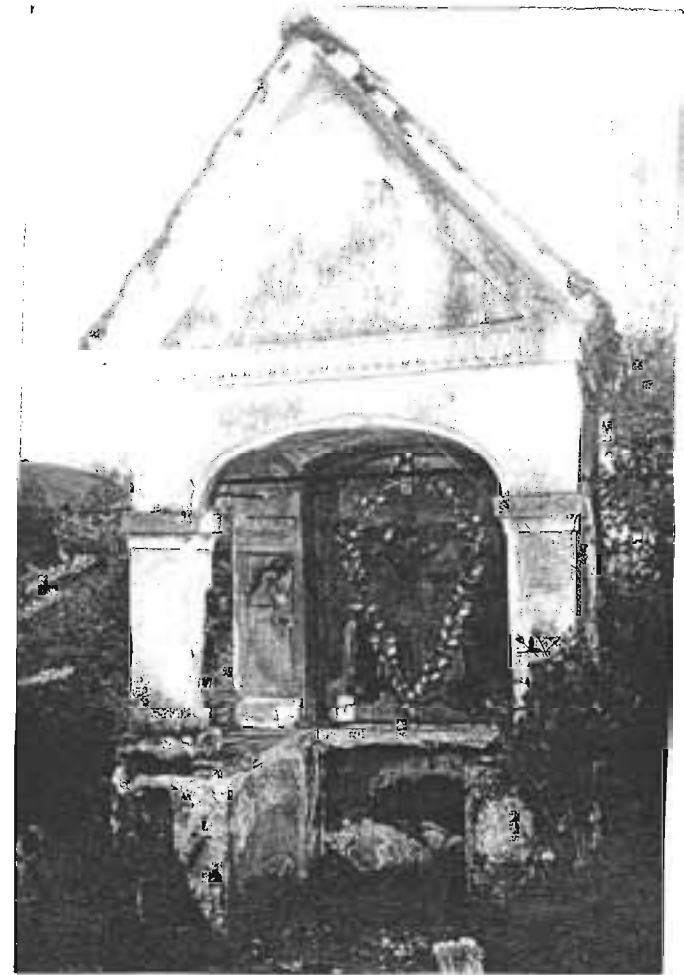

2.16 VELIKA RAVEN

ČERJAKOVA KAPELA

Na Veliki ravni 11 pri Antonu Žerjavu, po domače Čerjaku, stoji približno 320 let stara kapela. Postavljena je bila v zahvalo za dograjeno hišo.

V času 2. svetovne vojne je prišla mimo 14. divizija. Pri kapeli so pokopali padlega partizana, vendar so ga po vojni prekopali na pokopališče v Šentjurju. Pred približno petnajstimi leti je lastnik Anton dal kapelo prenoviti. Na kapeli so bili svetniki: sv. Anton Padovanski, sv. Alojzij, sv. Florijan in Sveta družina. Na glavni steni pa je križ. Pri kapelici so imeli nekaj časa tudi šmarnice.

ANTONOV KRIŽ

Fanika Krivec iz Velike Raven 5 skrbi za križ, ki so ga postavili leta 1928 na Pušni njivi. Janez Arlič je bil na vojski pri Doberdobu. Mama mu je med suhim sadjem poslala rožni venec. Janez ga je imel vedno pri sebi. Po neki bitki so bili vsi fantje mrtvi, le Janez je ostal živ. Zaobljubil se je, da bo ob vrnitvi domov v zahvalo križ.

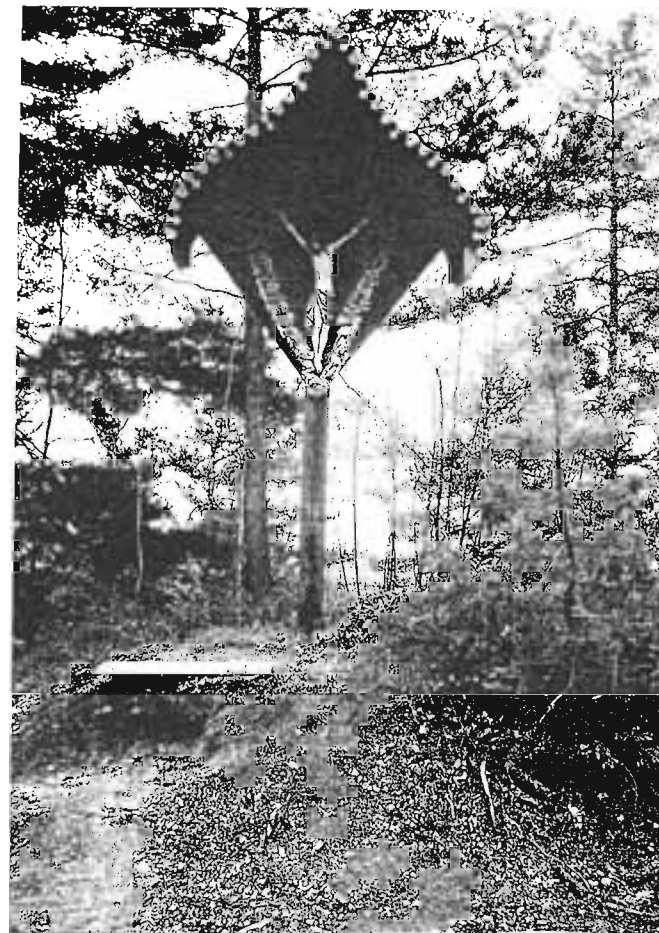
MOČENIKOVA KAPELA

Na Škorjancih stoji kapela, ki meji na Veliko Raven in Socko. Lastniki kapele že spadajo v Socko 46. Postavljena je bila v zaobljubo in zahvalo za srečno vrnitev iz prve svetovne vojne. Fanika Močenik je že kot mala Juračeva deklica skupaj s svojimi krušnimi starši krasila in urejala kapelo, tako zanjo skrbi že 55 let. Izdeluje tudi čudovite papirnate rože. Kapela je sicer že bila obnovljena, vendar jo nameravajo v letošnjem letu spet preurediti. Pri kapeli imajo šmarnične pobožnosti.

ŠTIMULAKOV KRIŽ

Štimulakov križ stoji na Veliki Ravni 6. Postavljen je bil v gozdu pri peskolomu zaradi nesreče na tem mestu. Zanj skrbijo Jožica, Štefan in Jože Štimulak. Obnovili so ga leta 1997.

URBANOV KRIŽ

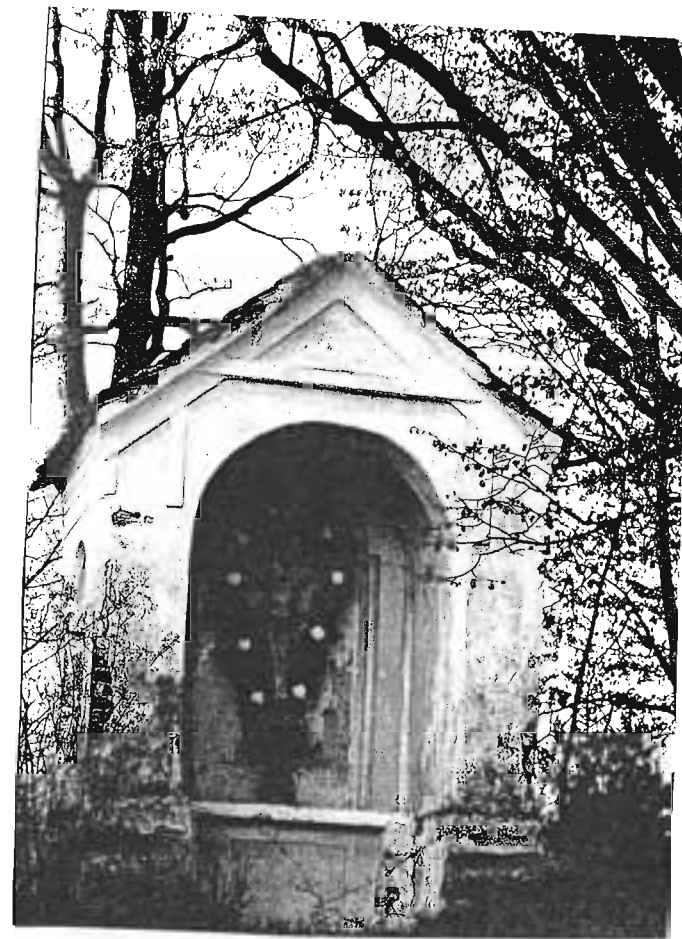
Križ na Veliki Ravni 8 je last Jožeta in Marije Pogladič.

2.17 VINE

ANDREJEV KAPELA

V Vinah 15 je doma Peter Blazinšek. Njegova kapela je zelo stara, obnovili so jo pred približno tridesetimi leti. Z ustnim izročilom se je ohranilo, da je bila postavljena na mestu, kjer se je nekdo ubil. Pri urejanju kapele pomaga Frančiška Blazinšek.

HIŠNA KAPELICA V »MAJPIGLU«

V Vinah 19 stoji dvorec, v katerem so nekoč imeli maše in različne verske obrede. Prvi zapisi, ki jih je zasledil sedanji lastnik Vlado Pekle, segajo v leto 1750. Škof Atems, ki je vsakih pet let pregledoval tudi štajerski oratorij, je zapisal, da je našel tukaj kapelo leta 1752. Za delovanje je imela papeževo dovoljenje, ki se je imenovalo »bula«. Leta 1806 so se v dvorec naselili minoriti, ki so bili celjski dvorni menihi.

Dvorec stoji na »vinskem griču«, saj so ga obdajali vinogradi, kjer so minoriti pridelovali mašno vino za štajerske mašnike. Ko je cesar Jožef II. razpusil vse redovne skupine razen tistih, ki so skrbele za izobraževanje, so tudi minoriti odšli. Lastniki so postali vitanjski plemiči, ki so imeli dvorec za vikend. Leta 1920 je dvorec prišel prvič v slovensko last. Posest je kupil Just Piščanec.

Za njim je postala lastnica njegova hči, priznana slikarka in organistka Elda Piščanec, ki je bila teta sedanjega lastnika.

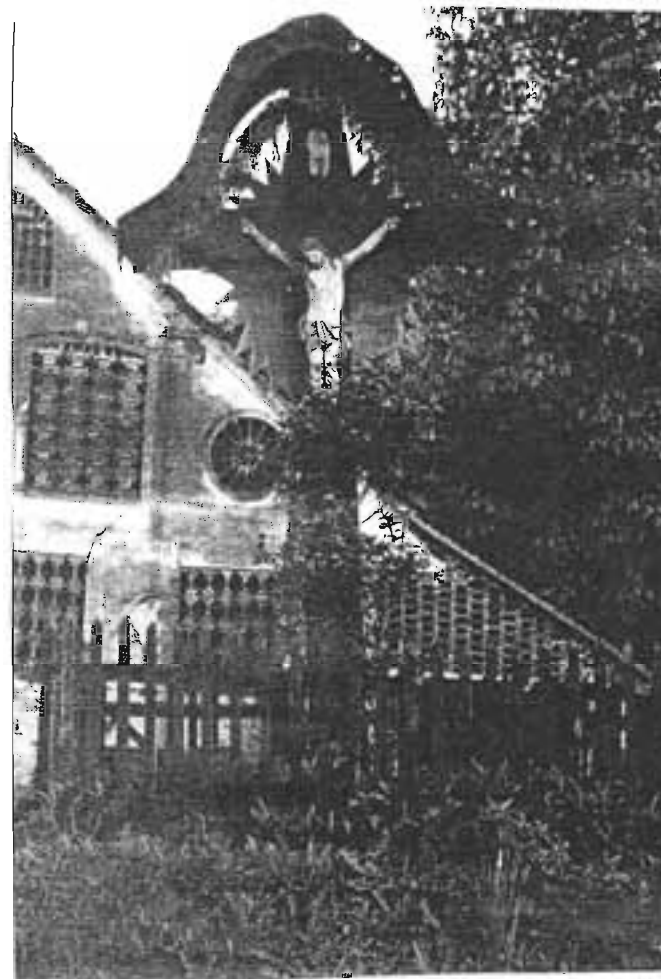
LEKUŽJEKOVA KAPELA

Lekužjekova kapela stoji v Vinah, v okolici hiše št. 2. Njen lastnik je Slavko Jezernik. Na tem mestu naj bi sprva stala cerkev sv. Janeza, ki pa jo je dal cesar Jožef II. v 18. st. porušiti. Tako je Jezernik, ki je vzel material od porušene cerkve, zgradil kapelo kot spomin na cerkev. Vanjo so postavili kip Marije, ki pa ga je pripadnica druge vere leta 1962 zažgala. Sedaj je kapela, za katero še vedno skrbijo Jezerniki, posvečena Jezusu, dobremu pastirju, ob njej pa se odvijajo šmarnice.

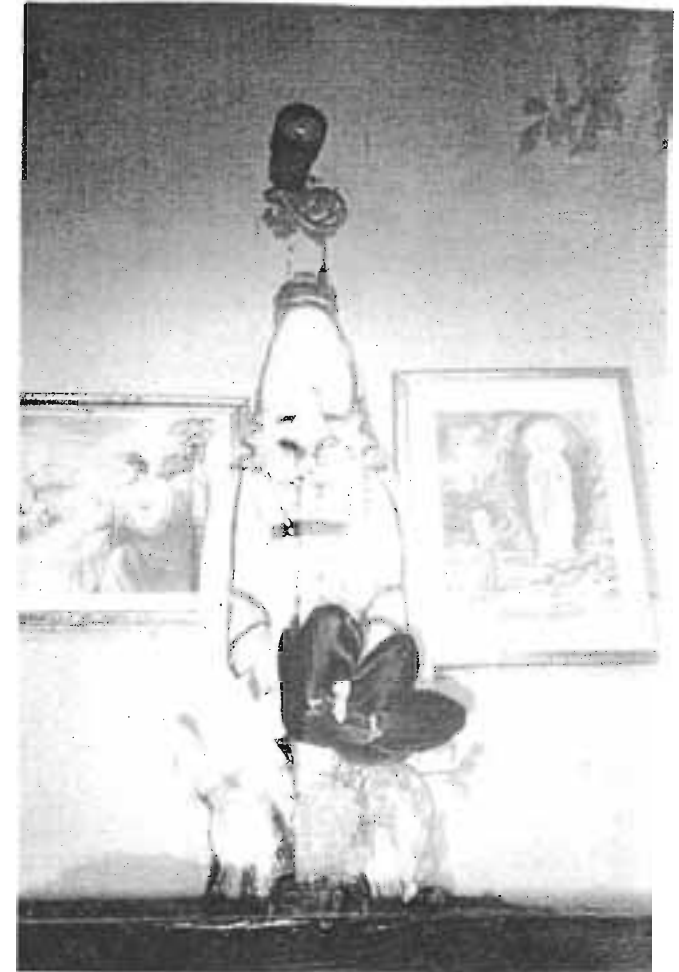
OVČARJEV KRIŽ

Marija in Anton Ovčar skrbita za križ v Vinah 17. Kdaj je bil postavljen, ne vedo, obnovili pa so ga pred letom 1990.

VINIŽARJEVA HIŠNA KAPELICA

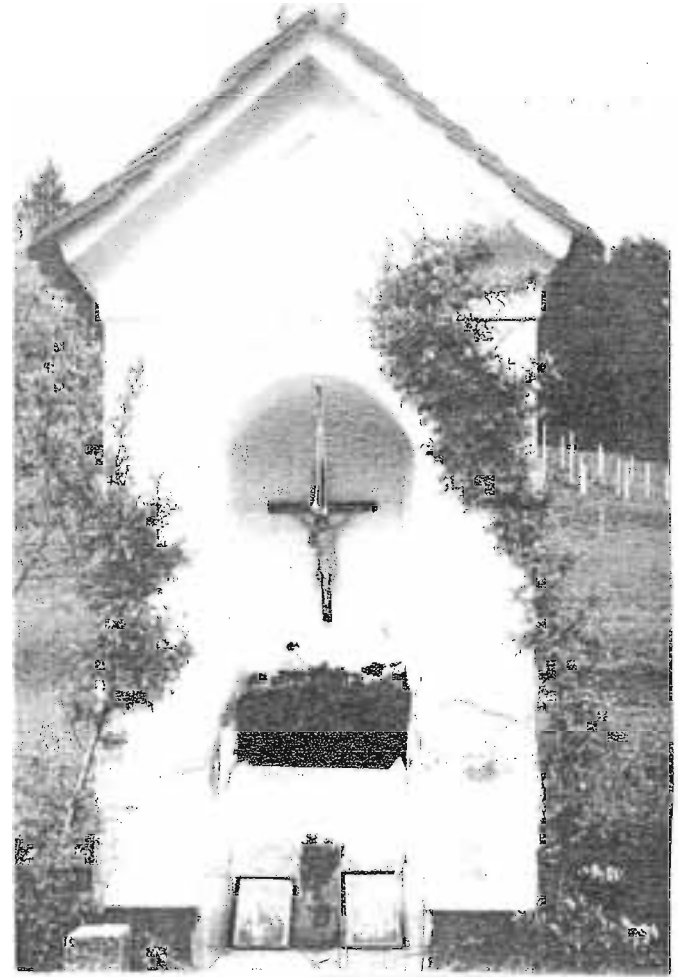
V Vinah 1 ima Franc Plešnik v svoji hiši lepo kapelico. Obrnjena je proti cesti, da pozdravi mimoidoče.

2.18 VIŠNJA VAS

BEBROVA KAPELA

Kapela v Višnja vasi 10b je last Viktorja in Milene Jelen. Urejajo jo sami, v maju pa se zberejo sosedge k šmarničnim pobožnostim.

ZLAČEKOVA KAPELA

Kapela stoji v Višnji vasi 19, lastnik je Jože Šmarčan. Leta 1932 so jo postavili Janez, Marija in Ana Zupanek.

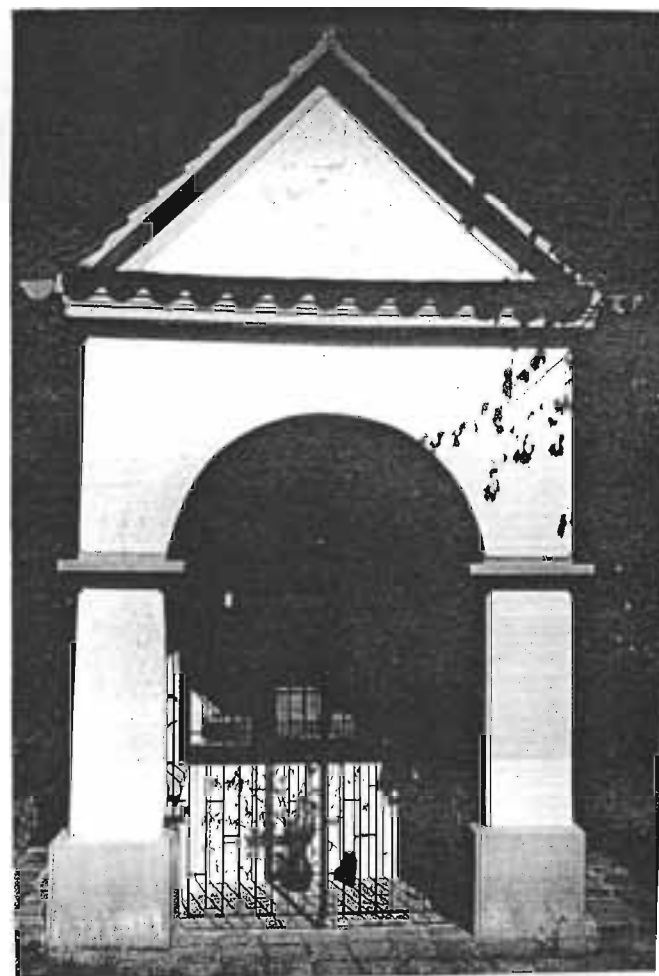
Ko so gradili hišo, jim je ostal material, zato so se odločili, da v zahvalo za uspešno zgrajeno hišo naredijo še kapelo. Pred nedavnim je bila obnovljena streha, imajo pa namen obnoviti celo kapelo. Govori se, da je nekaj časa pri kapeli strašilo. V kapelici je kip Jezusa na križu. Molijo vedno ob prvem maju.

2.19 VIZORE

ANDREJČKOVA KAPELA

Andrejčkova kapela se nahaja v Vizorah, v bližini hiše št. 7. Lastnik kapele je Franc Cehner, po domače »Andrejčkov Franci«. Leto postavitve sega v prejšnje stoletje, in sicer v leto 1838. Pobudnik in investitor za gradnjo je bil lastnikov prednik – Marko Cehner. Pri gradnji so mu pomagali vaščani. Ker so imeli doma opekarno, je material dobil doma. Tako je bila kapela sezidana iz kamnja in opeke. V njej je bil najprej križ. Ko pa so ga ukradli, so vanjo dali kip Marije iz Cehnerjeve hiše.

KRALJIČEVA HIŠNA KAPELICA

V Vizorah pri Slavku Kraljiču imajo v stari hiši kapelico z lepim kipom Device Marije.

Kapelo in kip Marije so obnovili leta 1987. Ustno izročilo navaja dogodek, ki je bil ključnega pomena za postavitve znamenja. Tedanji gospodar Marko je s hlapcem na mestu, kjer sedaj stoji kapela, cepil drva. Hlapcu je sekira padla Marku na glavo, vendar se mu ni nič zgodilo. V zahvalo, da ga ni ubilo, je Marko postavil kapelo. Zdaj jo krasita Alenka Cehner in Irena Kerner, ob njej pa se opravljajo šmarnice. Kapela je bila prvotno posvečena Jezusu, sedaj pa je Mariji.

ZIDARJEV KRIŽ

Zidarjev križ stoji v Vizorah 19. Njegova lastnica je Terezija Cvikl, po domače »pri Zidarjevih«. Od tu tudi izvira ime križa, saj so ga postavili Cviklovi, da bi ob njem opravljali šmarnične pobožnosti. Križ, ki je bil obnovljen leta 1938, vzdržujejo Cecilija Cvikl ter Vida in Ciril Deželak. Iz te družine izhaja pater Alojzij Cvikl.

2.20 ZLATEČE

KOČANOVA KAPELA

Najmlajša kapela stoji v Zlatečah 21a. Postavljena je na mestu, kjer je ponavadi stal mlaj, ki so ga postavili v času, ko so urejali cesto na Zlateče. Ko so pripravljali kresovanje, je deževalo. Drago Založnik se je zaobljubil, če bo zvečer lepo vreme, da bodo lahko izvedli kresovanje in prislužili kak dinar za izpeljavo ceste in če bo uspelo asfaltirati cesto, bo poskrbel, da se postavi na mestu, kjer je mlaj, kapela. Cesta je asfaltirana in ob njej stoji kapela, v njej pa kip sv. Alojzija.

Načrt za kapelo je naredila Fanika Škorja. V kapelico je Drago Založnik napeljal elektriko, ki se prižiga na foto celico. Za kip sv. Alojzija so se odločili, ker je bil prejšnji dekan Alojz Žolnir, sedanji dekan Alojz Vicman, lastnik zemljišča je bil Alojz Božnik, v vladi pa je bil Alojz Peterle.

Kip je čakal na podstrešju stolnice v Mariboru. Dali so ga obnoviti in potem pripeljali na Zlateče. Blagoslov kapele sta opravila prelat Friderik Kolšek in dekan Alojz Vicman, 12. avgusta 1990. Alojz Božnik je velikokrat opoldne ali zvečer zvonil na zvonček v kapeli. Vsako leto maja se dobivajo sosede in prijatelji pri šmarnicah.

VIDENŠKOVA KAPELA

V Zlatečah 5 stoji kapela, katere lastnik je Dominik Videnšek. Stara je najmanj 300 let. Leta 1990 so kapelo prenovili. Poslikal jo je Zupanc iz Vojnika. Pri kapeli se zbirajo ob majniških šmarnicah.

3. ZAKLJUČEK

Zbrali smo veliko podatkov, ki smo jih uredili po abecedi po vaseh. Našli smo 79 znamenj in sicer 21 križev, 12 hišnih kapelic in 46 kapel, poleg tega pa še kapelico v vodnjaku. Ugotovili smo, da lastniki o nekaterih znamenjih preprosto nič ne vedo, o nekaterih malo, za nekatere pa ohranjeno kar veliko podatkov. Ni čisto res, kar smo predvidevali, da mlajši ne vedo podatkov. Odvisno je od družine do družine, kako so ohranjali ustno izročilo in kakšno je zanimanje posameznikov. Bili smo presenečeni nad velikim številom znamenj, ki jih včasih sploh ne vidimo. Zvedeli smo, da je bilo veliko kipcev ukradenih, nekaj so jih dobili nazaj, mnogi pa so odšli neznano kam. Nekatera znamenja so dobro ohranjena, druga pa zapuščena, razpadajoča, kar je velika škoda, lastniki pa imajo željo, da jih čimprej uredijo.

Povsod so nas lepo sprejeli in povedali, kar so vedeli. Če smo morda kakšno znamenje izpustili, ga nismo namenoma, saj smo želeli poiskati vsa. Spoznali smo veliko ljudi, spoznali smo meje krajevne skupnosti in župnije. Bilo je zares prijetno in zanimivo. Presenetil nas je izredno prijazen odnos ljudi, pri katerih smo iskali informacije.

4. VIRI IN LITERATURA

Marko Snoj: Slovenski etimološki slovar
Ustni viri lastnikov znamenj.
Raziskovalna naloga Nova Cerkev

5. PRILOGE

ANKETNI VPRAŠALNIK

1. Kraj, hišna številka
2. a) Priimek in ime lastnika znamenja (tudi domače ime)

b) Priimek in ime informatorja (tudi, če ni lastnik znamenja). *Informator je človek, ki odgovarja na zastavljena vprašanja. Lahko je lastnik znamenja, sosed ali kdorkoli drug. Lahko jih je več.*
3. Ime znamenja
 - a) Uradno ime
 - b) Domače ime (kako ljudje pravijo temu znamenju)
3. Kdaj je bilo znamenje postavljeno? *(Točen datum, če ga ni, pa vsaj letnico.)*
4. Kdo je bil pobudnik in kdo investitor za postavitev znamenja in zakaj?
(Napišite ime in priimek človeka, ki je dal pobudo za postavitev znamenja.)
5. Kdo je znamenje gradil, kje je dobil material, kje kipe?
(Zapišemo ime in priimek zidarja, tesarja... ali kogarkoli, ki je znamenje gradil.)
7. Obstajajo kakšni načrti ali sheme v zvezi z gradnjo znamenja?
8. Zabeležite vse datume, ko so se vršile spremembe na znamenju (obnovitve in zamenjave kipov ali slik).
9. Kdo znamenje vzdržuje, kdo krasi?
10. Opišite vse verske dogodke, ki so se ali se še vršijo ob tem znamenju (procesije, maše, blagoslovi...).

11. Ustno izročilo

Zgodba ali zanimiv doživljaj v povezavi z znamenjem. Zakaj se je znamenje postavilo? (Zaobljube za srečno vrnitev, ozdravitev...)

12. Med verska znamenja spadajo:

- zidana znamenja (kapele...),
- hišne kapelice (kapele, ki se držijo hiše),
- lesena znamenja (križi...),
- hišne niše.

ZNAMENJA VRE

Upravičeno imenujemo ta kanček zemlje, na kateri živimo, RAJ POD TRIGLAVOM. Redkokje bi našli na tako majhnem teritoriju zbranih toliko lepot, kot jih premoremo Slovenci. In ta raj pod Triglavom smo še okrasili s številnimi cerkvami, kapelami, križi in drugimi verskimi znamenji. Tudi za vsa ta znamenja lahko rečemo, da bi jih težko našli še kje na svetu tako na gosto posejana. Tudi naša župnija in naš kraj ni izjema. Vsa ta znamenja, od mogočnih cerkva do preprostih križev in hišnih niš, nam najprej govorijo o naši veri in veri naših prednikov.

Pokojni gospod kanonik Alojz Žolnir, prejšnji župnik v Novi Cerkvi je večkrat dejal, da bi bilo treba raziskati ta zanimiv pojav. En delček tega izpolnjujejo učenci vojniške osnovne šole s svojo mentorico, ki so pokukali v ta zanimivi svet verskih znamenj v naši župniji, skušali ugotoviti razloge njihovih nastankov in njihovo starost. Nekatera znamenja so lepo obnovljena in vzdrževana, druga zopet zanemarjena in prepuščena zobu časa. Mnoga žal tudi oskrunjena od bolestnih zbiralcev starin.

Vsa ta znamenja so bila postavljena z določenim namenom. Nekatera v zahvalo Bogu, Mariji ali kake-mu svetniku, druga kot mogočna prošnja Bogu, da jih obvaruje nesreč in jih spremlja s svojim blagoslovom.

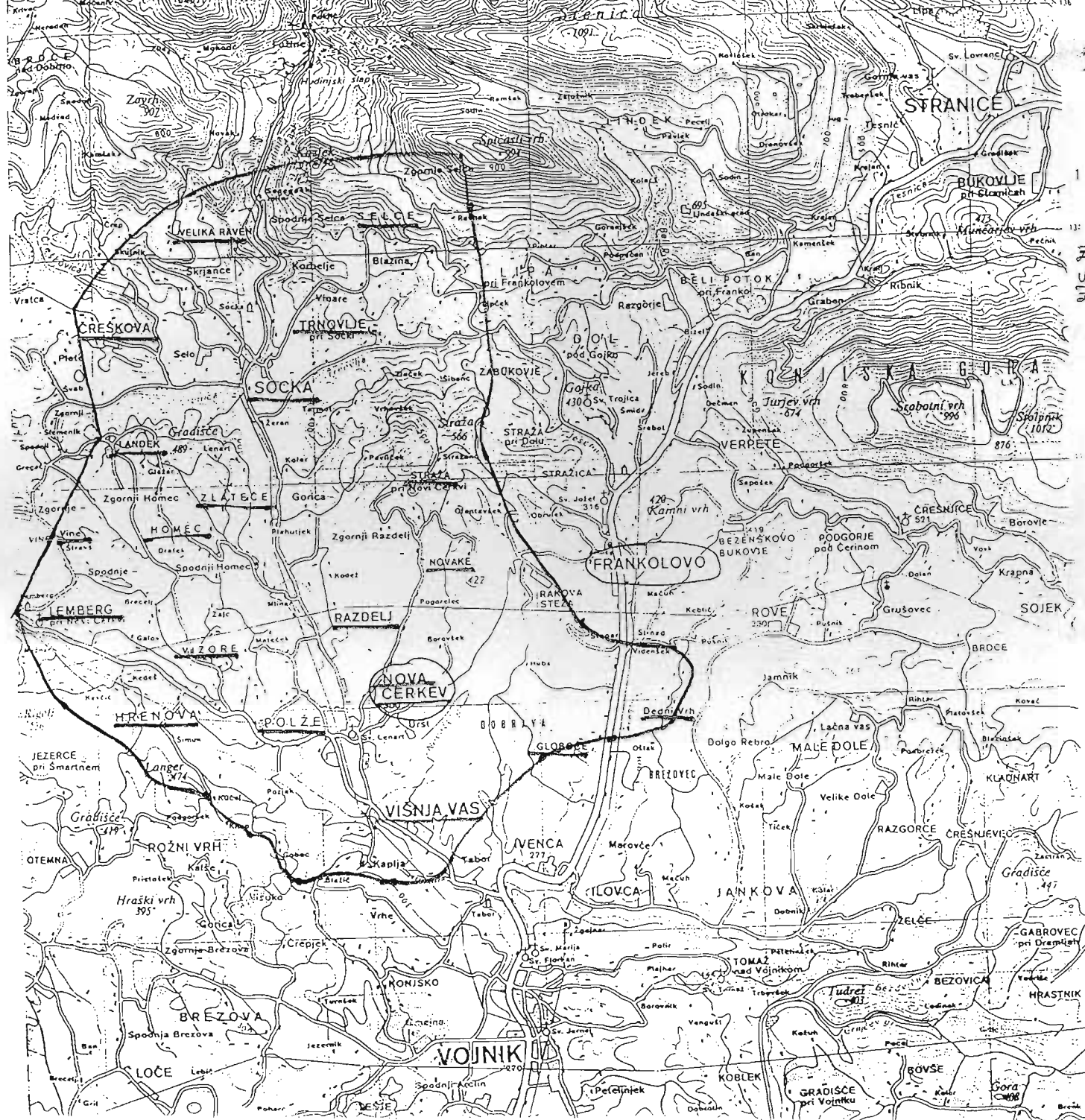
Ljudje so bili prepričani, da jim bo Bog še bližje, če bodo postavili križ ali kapelico. V trenutkih preizkušenj ali nesreč jim je bilo znamenje zagotovilo, da niso sami, da je tudi v nesreči Bog z njimi. Marsikje je postal to tudi kraj molitve. Ob znamenjih so se ljudje zbirali k molitvi, še zlasti v mesecu maju, ko so se zbirali ob kapelah ali križih k šmarnični pobožnosti. Marsikje so imeli ob kapelah ali križih tudi veliko-nočni blagoslov jedil. Pri mnogih znamenjih se je ta prvotni namen postavitve že pozabil, pri nekaterih pa se je ohranil v ustnem izročilu. Gotovo ste tudi s to nalogo iztrgali kak dragocen spomin pozabi. Hvala vam!

Nekatera znamenja so tudi orientacijske točke, vrisane v natančne zemljevide in specialke. V prenesenem, verskem smislu so bila ta znamenja orientacijske točke tudi za mnoge naše prednike.

Tudi današnji odnos do znamenj je v glavnem pozitiven. Mnoga znamenja so bila v zadnjih letih obnovljena, za mnoga lepo skrbijo njihovi lastniki, celo nekaj novih se je pridružilo. Žal pa so nekatera popolnoma propadla, nekatera propadajo ali pa so hudo zanemarjena. Tudi to je odsev časa.

*Vicman Alojz,
župnik v Novi Cerkvi*

ZEMLJEVID
UŽUPNIJE

AVTORICE RAZISKOVALNE NALOGE

PETRA, ŠPELA, NATALIJA, PETRA, URŠKA, KATARINA IN LEA.